

Verbatim records

XIII Riigikogu, III Istungjärg, Täiskogu korraline istung

Tuesday, 12.04.2016, 10:00

Edited

10:00 Istungi rakendamine

1. 10:05 Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ja töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (172 SE) esimene lugemine

2. 10:38 Riigikogu otsuse "Eesti Panga reservkapitali suurendamine" eelnõu (183 OE) teine lugemine

3. 10:41 Kaugkütteseaduse ja korteriomandi- ja korteriühistuseaduse muutmise seaduse eelnõu (176 SE) esimene lugemine

10:00 Istungi rakendamine

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Tere hommikust, head ametikaaslased! Austatud Riigikogu, alustame Riigikogu täiskogu III istungjärgu 11. töönädala teisipäevast istungit. Kõigepealt palun Riigikogu kõnetooli neid Riigikogu liikmeid, kes soovivad üle anda eelnõusid või arupärimisi. Palun Riigikogu kõnetooli Andres Ammasel!

11:58 Andres Ammas

Lugupeetav eesistuja! Lugupeetavad Riigikogu liikmed! Vabaerakonna fraktsiooni nimel on mul üle anda Riigikogu otsuse eelnõu. Selle sisu on ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele seoses riigi maksevahendite valdkonnaga. Te mäletate tõenäoliselt, et mõni kuu tagasi ehmatas avalikkust tõsiasi, et Siseministeeriumi haldusalas oli krediitkaardiga ümber käidud ebaotstarbekalt. Seda möönis ka siseminister. Teema hakkas Vabaerakonna fraktsiooni huvitama ja me tegime kõigile ministeeriumidele järelepärimised krediitkaartide tarvitamise kohta. Saime ministeeriumidelt vastused ja oleme teinud põgusa analüüsi. Ma ei lasku praegu detailidesse, aga see valdkond vajab meie arvates korrastamist. Me arvame, et oleks vaja krediitkaartide ja – see selgus meile ootamatult – ka deebetkaartide valdkonna analüüsi ja auditeerimist ning võiks välja töötada ühtse ja kõigile riigiasutustele kohustusliku riigi maksevahendite andmise, haldamise ja kontrollimise süsteemi. Me pakume ka ideid, kuidas võiks Euroopa Komisjoni praktikast otstarbekalt ja targalt Eesti riigis üle võtta. Aitäh!

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Palun Riigikogu kõnetooli Jaak Madisoni!

11:58 Jaak Madison

Tere hommikust, austatud Riigikogu asespiiker ja kallid kolleegid! Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni liikmed esitavad arupärimise Sven Sesterile. Selle teema on Kreeka finantsolukord ja kolmanda abipaketi efektiivsus. Teatavasti kiitis Riigikogu m.a 18. augustil heaks Euroopa Komisjoni ja Kreeka vahel sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandum, nõustudes kolmanda abipaketiga, mille maht on kuni 86 miljardit eurot. 2018. aasta augustini kestva abiprogrammi põhieesmärgid on taastada Kreeka eelarve jätkusuutlikkus, tagada finantsstabiilsus, soodustada majanduskasvu, konkurentsivõimet ja investeringuid ning tänapäevastada avalikku haldust. Arvestades asjaolu, et Eesti osalus Euroopa stabiilsusmehhanismis on 1,3 miljardit eurot, millest oleme sisse maksnud 148,8 miljonit eurot, on igati kohane saada parem ülevaade Kreeka eduloost ja Eesti maksumaksjate raha olukorrast selles investeringus.

Sellest tulenevalt esitamegi neli küsimust. Esiteks, kuidas on Kreeka täitnud kolmanda abipaketi raames võetud kohustusi? Teiseks, kui palju on vähenenud Kreeka riigi võlakoormus? Kolmandaks, kuidas

kommenteerite kuuldusi, et osa Kreeka võlakooormusest tuleb kustutada? Viimaseks, mis perioodil on tulemas esimesed Kreekale antud laenude tagasimaksed ja kui suured need on? Aitäh!

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Head ametikaaslased, rohkem kõnesoove ei ole. Olen Riigikogu juhatuse nimel vastu võtnud ühe eelnõu ja ühe arupärimise. Riigikogu juhatuse otsustab nende edasise menetlemise meie kodu- ja töökorra seaduse järgi.

Palun teeme nüüd kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Kohalolijaks registreerus 83 Riigikogu liiget, puudub 18.

Head ametikaaslased, on ka üks teade. Palutakse teatada, et peale Riigikogu täiskogu istungi lõppu toimub istungisaalis Kataloonia toetusrühma moodustamine. Kokkukutsujad on Mark Soosaar, Aadu Must ja Artur Talvik. Oodatakse aktiivset osavõttu.

1. 10:05 Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ja töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (172 SE) esimene lugemine

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Alustame päevakorrapunktide menetlemist. Esimene päevakorrapunkt on Eesti Vabaerakonna fraktsiooni algatatud tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ja töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu 172 esimene lugemine. Palun ettekandeks Riigikogu kõnetooli Riigikogu liikme Monika Haukanõmmel!

11:58 Monika Haukanõmm

Härra juhataja! Lugupeetud rahvasaadikud! Eesti Vabaerakonna fraktsioon algatas tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ja töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu teist korda k.a 18. jaanuaril. Eesmärk on ikkagi sama nagu eelmisel aastal: tunnistada kehtetuks 1. maist 2014 kehtima hakanud ebaõiglane piirang, millega välistati võimalus anda juhatuse liikmele töötaja staatus. See on omakorda aga tekitanud sellise olukorra, kus juhatuse liikmel ei ole siis, kui ta on töötaks jäänud ja sissetuleku kaotanud, õigust saada riigi abi, st töötuskindlustushüvitist.

Eelmisel korral, septembris 2015, ei leidnud meie ettepanek siin saalis laialdast toetust, kuigi teema on üleval olnud päris pikalt. Õnneks on tänaseks olukord muutunud ja seda paljuskki asjaolu tõttu, et detsembris 2015 juhtis täpselt samale teemale tähelepanu õiguskantsler, minnes isegi nii kaugele, et tema väite kohaselt on kehtiv olukord vastuolus põhiseadusega. Ta ütles kahte olulist asja. Esiteks, pelgalt äriühingu juhatusse kuulumise fakti tõttu õiguste piiramine on ebaproportsionaalne ning selgelt vastuolus väikeettevõtluse toetamise eesmärgiga. Teiseks ütles ta, et töötuskindlustussüsteemi kuritarvitamist on võimalik vältida, mistõttu ei õigusta ka kuritarvitamise riski olemasolu ebavõrdset kohtlemist.

Nüüd aga räägin probleemi ulatusest. Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse kehtiv redaktsioon ütleb, et töötuna ei võeta arvele inimest, kes kuulub äriühingu juhatuse liikmete hulka. Olgu meelde tuletatud, et töötuskindlustushüvitise saamise tingimused on täpsemalt sätestatud töötuskindlustuse seaduse §-s 6. See paragrahv ütleb esiteks, et hüvitist on õigus saada isikutel, kes on tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 6 alusel töötuna arvele võetud. Teiseks öeldakse selles paragrahvis, et nende eest peab olema tasutud töötuskindlustusmaksid ja neil peab olema töötuskindlustusstaazi vähemalt 12 kuud töötuna arvelevõtmisele eelnenud 36 kuu jooksul. Kolmandaks – see on hästi oluline punkt –, nad ei tohi olla töötaks jäänud vabatahtlikult. Töötuskindlustushüvitise saamise õiguse tekkimiseks peavad olema ühel ajal täidetud kõik need kolm tingimust, mitte üks või kaks. Seda meie eelnõu ei muuda, mis tähendab, et olukord jääb endiseks.

Kurioosum seisneb aga selles, et juhatuse liige ei saa vastata töötuskindlustuse seaduse §-s 6 sätestatud tingimustele, sest tööturuteenuste ja -toetuste seadus ütleb, et juhatuse liikmeid ei võeta töötuna arvele. Sõltumata sellest, kas inimene saab oma töö eest tasu või mitte ja kas tema eest on makstud töötuskindlustusmaksid või mitte, kui ta ei ole töötuna arvele võetud, siis töötuskindlustushüvitise saamise üks tingimus on täitmata. Nii lihtne see praegu ongi. Olgu meelde tuletatud, et

töötuskindlustusmakse on sundkindlustusmakse, mille eesmärk on kindlustada isiku toimetulekut töötuks jäämise korral, makstes talle selleks teatud perioodi jooksul nn asendussissetulekut. Tänane olukord on kurioosne. Ma toon välja mõne näite olukorra kohta, mis on riivanud meie ettevõtjate õiglustunnet. Näiteks on lõhkise küna ette jäetud need juhatuse liikmed, kes on alustanud ettevõtlust, et kunagi minna täielikult üle sellega tegelemisele. Nagu me aga teame, tihtipeale kulub oma ettevõtte töölesaamiseks aastaid ning seetõttu töötatakse samal ajal ettevõtte käivitamisega mõnes teises ettevõttes töötajana ja tehakse palgatööd, et teenida endale igapäevast elatist. Palgatöö eest teenitud töötasult makstakse korrektselt töötuskindlustusmaksid, aga kui see inimene peaks töökoha kaotama, siis ei saa ta töötuskindlustushüvitist. Miks? Sest ta püüab käivitada oma ettevõtet. Sellisel juhul ei ole ta praegu riigi silmis töötu, sest tal on oma firma. Aga see firma ei ole veel nii kaugel, et tagada sissetulekut. Seega on sel inimesel loomulikult võimalus loobuda oma ettevõtte edendamisest.

Teine näide. Äriühing on lõpetanud tegevuse ning sel puudub igasugune majandus- või muu tegevus, mille tõttu ei ole ettevõttel ka käivet ning selle juhil puudub võimalus saada ettevõtte sissetulekut, töötasu, dividende või muud säärast. Riigilt abi saamiseks on ainuke võimalus ettevõtte likvideerida, kuigi sellele võiks ju veel elu sisse puhuda, kui näiteks olukord muutub või saab tegevust ümber kujundada. Peale selle esineb olukordi, kus juht ei saagi ettevõtte juhtimisest loobuda, sest ettevõtte likvideerimiseks puuduvad rahalised vahendid või on käimas likvideerimisprotsess, mis võib kesta aastaid.

Viimaseks näiteks toon olukorra, kus riigiasutuses töötava inimese pereliige on erivajadusega ega leia püsivat töökoha, sest ta vajab individuaalseid töötingimusi. Sellele pereliikmele töö ja mõtestatud tegevuse tagamiseks otsustab see inimene näiteks luua oma väikese ettevõtte, kus see pereliige saaks näiteks koristajana tööd teha. Kui aga peaks midagi juhtuma, nii et inimene ei saa enam riigiasutuses töötada ning kaotab töö, siis on ta sunnitud ka selle omaloodud väikese ettevõtte likvideerima. Tal on järgmised valikud: ta peab kas loobuma töötuskindlustusest, või kui ta ei saa sellest loobuda, siis tuleb tal likvideerida oma ettevõtte, kus töötab erivajadusega pereliige. Viimasel juhul tekiks kaks töötut. Paljud teist mõlgutavad nüüd juba kindlasti mõtteid teemal, et ettevõtlus on ju alati seotud riskiga, mis tähendab, et äriplaanis kavandatud tulu võib jääda saamata või prognoositust väiksemaks. Tõsi ta on, kuid me ei reguleeri oma ettepanekuga nimetatud riski realiseerumist, vaid olukorda, kus ettevõtte on sisuliselt oma tegevuse lõpetanud või juhatuse liikmel ei ole enam sissetulekut ja ta on faktiliselt töötu. Eesti Vabariigi põhiseadus ütleb, et igal isikul on õigus saada abi, kui ta ei tule enam endaga toime. Põhiseaduse § 29 kolmas lõik ütleb, et riik abistab töötajaid töö leidmisel. Töötule, töötajale ning inimesele, kes ei ole veel töötu ega töötajana registreeritud, osutatav abi on erinev. Igal inimesel on õigus saada töötukassast teenuseid: töövahendust, karjäärinõustamist ja tööotsingu nõustamist. Kui aga inimene on töötu, siis on tal palju laiemad võimalused saada toetusi või teenuseid, tal on võimalus valida lausa 21 teenuse hulgast. Samuti võib inimene siis, kui ta on saanud ennast töötuks registreerida, saada töötuskindlustushüvitist või töötutoetust ning tööturuteenuse kasutamise kaasnemate kulude katteks näiteks stipendiumi ning söidu- ja majutustoetusi.

Meie ettepanek lähtub sellest, et kui juhatuse liige ei saa juhatuse liikmena palka, aga töötab samal ajal palgatööl, kus tema palgalt tasutakse töötuskindlustusmaksid, siis töötuks jäämise korral ei puutu juhatuse liikmeks olemine asjasse ja töötuskindlustushüvitist makstakse teisel töökohal tasutud maksete alusel, kui aga juhatuse liige saab oma töö eest palka ning tema palgalt arvestatakse ja tasutakse töötuskindlustusmaksid olenemata lepinguvormist (praegu on makse määr kindlustatul 1,6% ja tööandjal 0,8%), on juhatuse liikmel nagu igal teiselgi kindlustusmaksete maksjal õigus saada kindlustuskaitset ehk töötuse korral hüvitist. Me ei tohi unustada, et enamik juhatuse liikmeid lihtsalt töötavad võõra omaniku juures juhina ning nende jaoks ei erine see millegi poolest palgatöona tehtavast tööst. Selle töö kaotamine tähendab neile tööta jäämist.

Kõigil nendel inimestel, kes panustavad nn omakindlustusse, peab olema õigus saada kindlustuskaitset, kui riskid realiseeruvad. Samas oleme seda meelt, et riskide maandamine peab jääma äriühingu juhatuse liikme vabaks valikuks. See on seotud ettevõtlusvabadusega. Tuleb hinnata, kas ja milliseid tagatise vajatakse, st ettevõtlusega peab kaasnema iseotsustamise õigus ja valikuvabadus, mis on selle tegutsemisvormi iseloomulik osa.

2014. aastal, kui see seadusmuudatus tehti, siis oli selle üks eesmärke võitlus pettustega. Nimelt põhjendati tol korral eelnõu menetledes juhatuse liikmete töötu staatusest ilmajäämist sellega, et ministeeriumi hinnangul on Eestis umbes 1000 inimest, kes äriühingu juhatuses olles töötasu ei saa ja

on võtnud ennast töötuna arvele, kuid tegelikult võtavad oma tasu välja mingil muul moel, vältides sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksete maksmist. Kaubandus-tööstuskoja juht Mait Palts on öelnud, et 2014. aasta muudatus oli just kui granaadiga sääse tapmine, sest see mõjutab kõiki vähegi aktiivseid inimesi. Kõik väljamaksed ja tulud on maksuametil teada, vajaduse korral saab nende järgi iga isiku kohta personaalselt otsustada, kas tal sissetulek on või puudub see üldse. Seega on olemas mitmeid vahendeid, kuidas kuritarvitusi vältida.

Kõik, kes toona seda seadust kritiseerisid (neid oli palju: eespool nimetatud Mait Palts, Eesti Maksuamaksjate Liit, kaubandus-tööstuskoda, tööandjate keskliit ja paljud tuntud advokaadid), said vastuse, et vaatamata sellele, et nad kõik majandusasju hästi tunnevad, on nad asjast täiesti valesti aru saanud, sest ministeerium on võtnud seisukoha, et äriühingu juht ei ole ilma tööta isegi mitte siis, kui ta teeb tööd tasuta. Ta ju juhib äriühingut, kuidas ta saab olla töötu! Ja kui riskid realiseeruvad, siis on tegemist tavalise äririskiga.

Me oleme uhked oma e-riigi üle ja seda vägagi põhjendatult. Ma usun südamest, et me oleme selleks, et kuritarvitusi vältida, võimelised hindama ka seda, kas inimene on töötu või mitte, kas tal on sissetulek või mitte. Peale tublilt töötava Maksu- ja Tolliameti, kust saab kätte kõik vajalikud andmed, on alati võimalus võtta inimeselt, kes soovib ennast töötuna arvele võtta, kinnitus, et ta on töötu. Kui aga inimene on esitanud valeandmeid, on riigil alati võimalik ebaõiglaselt makstud toetus tagasi nõuda. Seega tuleb nõustuda õiguskantsleriga, et tänast olukorda ei saa kuidagi õigustada kuritarvitamiste riskiga. Olukorra õigustamiseks on mindud isegi nii kaugele, et on väidetud, et kui juhatuse liikmel puudub sissetulek, siis ei ole probleemi, kuna minimaalse sissetuleku tagamiseks on olemas toimetulekutoetus, mida makstakse, kui inimene ei ole suuteline tööga endale või oma perele sissetulekut tagama või piisavalt elatisvahendeid hankima. Kuid sel ei ole hetkel mingit tähtsust. Äriühingu juht on panustanud maksude kaudu riigi majandusse ja tal on õigustatud ootus saada riigilt tuge, kui ta on raskustesse sattunud. Ettevõtjad on meie riigi alustala, nad annavad tööd endale ja teistele ning maksavad riigile makse. Kui veel 2004. aastal oli meil natuke üle 60 000 ettevõtte, siis kümme aastat hiljem, 2014. aastal, oli äriettevõtteid ligi 114 000. Aastane kasv oli seega umbes 1000 ettevõtet. Neist 114 000-st umbes 106 000 ehk 93% on aga mikroettevõtted, kus töötab alla kümne töötaja. Enamasti tegutsetakse teeninduses ja kaubanduses. Kui võtta arvesse, et juhatuses on 1–3 liiget, siis täna arutluse all olev eelnõu puudutab otsesemalt või kaudsemalt 300 000 – 350 000 inimest, kellele lisanduvad veel nendest sõltuvad pereliikmed.

Lõpetuseks. 2011. aastal tehti seadusmuudatus, mis andis võimaluse asutada oma ettevõtte sisuliselt ilma sissemakseta. Tol korral kõlasid umbes sellised laused, et hakka ettevõtjaks ja aita ennast ise. Lubagem siis ettevõtjatel ennast ise aidata äritegevuse abil, jättes samas neile alles lootuse, et kui kõik halvad riskid peaksid ühel ajal realiseeruma, siis on neil maksumaksjatena võimalik loota riigi abile. Aitäh!

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Hea ettekandja, ma tänan teid! Teile on vähemalt üks küsimus. Andres Herkel, palun!

11:58 Andres Herkel

Aitäh, härra juhataja! Austatud ettekandja! Olukord on tõepoolest kurioosne. Ma tahtsin küsida umbes sedaviisi: kas ettekandja on selle pika protsessi käigus aru saanud, mis on täitevvõimul siiani takistanud seda probleemi lahendada? Siin oli osutus ka sellele, et ministeerium just kui suhtub, ilmselt siis ministeeriumi ametnikud suhtuvad, niiviisi, et ettevõtjal on ju igal juhul töö olemas ja see on tema enda asi. Samal ajal kiideti õiguskantsleri ettepanek siin saalis üksmeelselt heaks. Milles see probleem siis ikkagi on? Kas koalitsioon ei saa Sotsiaalministeeriumi ametnikest jagu või mis kannu taga see asi kinni on?

11:58 Monika Haukanõmm

Aitäh küsimuse eest! Vabariigi Valitsusel on tegevuskavas ette nähtud olukorra analüüsimine. See oli ka põhjus, miks meie varasem ettepanek tagasi lükati. See tähendab, et on võetud seisukoht, et olukorda tuleb analüüsida. Meile saadetud vastuses öeldi, et analüüs valmib 2015. aasta detsembris. Loodetavasti on see valminud. Aga peale seda, kui õiguskantsler tegi Riigikogule ettepaneku olukorda muuta, öeldi, et nüüd on vaja õiguskantsleri ettepanekut analüüsida. Seega, ega ma täpselt ei tea, mis põhjusel on see olukord jäänud tänaseni selliseks, nagu nähti ette selle 2014. aasta muudatusega. Aga

ma siiski loodan, et takistuseks ei ole mitte ministeeriumi ametnikud. See on erakondadeülene teema. Nii sotsiaalkomisjon kui ka põhiseaduskomisjon on peale õiguskantsleri ettekannet siin saalis tunnistanud, et olukord vajab muutmist. Ma usun, et me pääseme selle kännu tagant välja.

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Mailis Reps, palun! Hea ettekandja, teile on küsimus Mailis Repsilt.

11:58 Mailis Reps

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea ettekandja! Valimistest on nüüd aasta möödas. Te tulite pärast valimisi Riigikokku suurte ootuste ja lootustega. Kuidas te võtaksite aasta kokku ja millise ootusega lähete te vastu järgmisele kolmele aastale, just seda teemat silmas pidades?

11:58 Monika Haukanõmm

Aitäh! Eks see aasta ole nii mõnegi lootuse kustutanud, kui väga otse öelda. Miks ma seda väidan? Siin ei ole ju tegemist Vabaerakonna sooviga seda teemat kuidagi enda omaks teha, vaid see on erakondadeülene teema. See on kõikide erakondade teema, ka Reformierakonna oma, kes on ju ettevõtjaid väga toetanud. Ma ütlesin, et nii mõnigi lootus on kustunud. Mõnikord on raske leppida sellega, et oluline ei ole mitte teema, vaid see, kes ettepaneku teeb.

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Jaak Madison, palun!

11:58 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu asespiiker! Hea ettekandja! Te oma vastuse alguses ütlesite väga ilusasti, et teatud lootused on aastaga kustunud. Äkki saate täpsustada, millised lootused on kustunud ja millised on säilinud?

11:58 Monika Haukanõmm

(Naerab.) Aitäh küsimuse eest! Ma olen iseloomult väga optimistlik inimene. Vaatamata sellele, et tagasilööke on olnud, loodan ma, et head ideed saavad ikkagi siin saalis toetuse. Ma loodan ka seda, et minu ülejäänud lootused ei kustu.

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Hea ettekandja, ma tänan teid! Rohkem küsimusi ei ole. Ma palun ettekandeks Riigikogu kõnetooli sotsiaalkomisjoni esimehe Aivar Koka!

11:58 Aivar Kokk

Hea juhataja! Head kolleegid! Riigikogu sotsiaalkomisjon arutas seda teemat kolmel istungil. 8. märtsil oli komisjoni istungile kutsutud ka Sotsiaalministeeriumi tööhõive osakonna nõunik Õie Jõgiste. Eelnõu algataja esindaja tutvustas komisjonile tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ja töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu. Sellega soovitakse kaotada 1. mail 2014 kehtima hakanud kitsendus, mille tõttu ei saa äriühingu juhatuse liige ennast töötuna arvele võtta ja seega puudub tal võimalus saada töötuskindlustust.

Algataja esindaja selgitas, et Eesti Vabaerakonna fraktsioon esitas samasisulise eelnõu eelmise aasta 21. septembril. Siis otsustas Vabariigi Valitsus eelnõu mitte toetada ja Riigikogu lükkas selle täiskogu istungil tagasi. 17. detsembril 2015. aastal esitas õiguskantsler Riigikogule ettepaneku viia tööturuteenuste ja -toetuste seadus ning töötuskindlustuse seadus põhiseadusega kooskõlla. Õiguskantsler tõi oma ettepanekus välja, et selline ebavõrdne kohtlemine pelgalt äriühingu juhatusse kuulumise fakti tõttu on vastuolus põhiseadusega ning peale selle vastuolus ka riigi eesmärgiga arendada väikeettevõtlust. Õiguskantsleri ettepanekule andsid oma hinnangu sotsiaalkomisjon, põhiseaduskomisjon ja ka täiskogu, kes jõudsid otsusele, et ettepanekut tuleb toetada. Lisaks tõi eelnõu algataja esindaja oma ettekandes välja, et võrreldes eelnõuga 92 on nüüd eelnõusse lisatud ettepanek, mille kohaselt makstakse äriühingu juhatuse liikme tasult töötuskindlustusmakseid. Olukorras, kus juhatuse liige saab oma töö eest palka ning tema palgast arvestatakse ja selle pealt makstakse

töötukindlustusmakseid, peaks juhatuse liikmel nagu igal teiselgi kindlustusmaksete maksjal olema õigus saada kindlustuskaitset ehk töötuse korral hüvitist.

Komisjon arutas sama teemat ka 14. märtsil ning siis otsustati saata eelnõu täiskogu päevakorda 17. aprilliks ja määrata ettekandjaks komisjoni esimees Aivar Kokk. Mõlemad otsused tehti konsensusega. 4. aprillil arutati veel kord seda teemat ja tehti järgmised otsused: esimene lugemine lõpetada (poolt oli 7 komisjoni liiget, vastuolijaid ega erapooletuid ei olnud) ja teha ettepanek määrata muudatusettepanekute esitamise tähtajaks kümme tööpäeva.

Lõpetuseks. Eestis on rohkem kui 114 000 ettevõtet ja nendest enamik on väikeettevõtted. Paratamatult on ettevõtlus alati seotud riskiga. Seega peab inimestele, kes tegelevad ettevõtlusega, olema tagatud turvalisustunne. Peab küll tõdema, et kõnealuse eelnõuga soovitakse anda töötuskindlustusmaksete maksmise võimalus vaid äriühingu juhatuse liikmetele, mis põhjustab teiste juriidiliste isikute juhtimis- ja kontrollorgani liikmete ebavõrdset kohtlemist. Kehtiva õiguse kohaselt ei maksta töötuskindlustusmakset juriidilise isiku juhtimis- ja kontrollorgani liikme tasult. Eelnõu järgi makstaks töötuskindlustusmakset juhatuse liikme tasult, kuid kahjuks seletuskirjast ei selgu, miks on välistatud muud tulumaksuseaduse §-s 9 nimetatud juhtimis- ja kontrollorgani liikmed.

Töötuskindlustusmakse maksmise võimaluse peab andma kõikide juriidilise isiku liikide puhul (äriühing, FIE, mittetulundusühing, sihtasutus, avalik-õiguslik juriidiline isik jne), sest töötuse risk võib realiseeruda juriidilise isiku liigist olenemata.

Kuna eelnõus on kirjas palju väga häid asju, aga seal on ka neid kohti, mida tuleb parandada, siis ma arvan, et kümme tööpäeva parandusettepanekute tegemiseks on piisav aeg. Komisjon oli väga selgelt seisukohal, et esimene lugemine tuleb lõpetada ja selle eelnõuga edasi minna. Ma olen sama meelt kui Vabaerakonna ettekandja Monika, et see on oluline teema, kuid kindlasti ei saa seda vaadata ainult kitsalt äriühingute poole pealt, vaid tuleb vaadata kogu ettevõtluse poole pealt. Selge on see, et meil kõigil peaks olema võimalus maksta töötuskindlustusmakseid, sest ettevõtlus, ükskõik millist vormi me ka ei vaataks, on seotud riskiga. Kui me oleme nõus maksma kindlustusmakseid, siis peaks meil olema ka võimalus ennast kindlustada. See ei peaks ühegi seadusega keelatud olema ja me oleme seda meelt, et see peaks olema kindlasti vabatahtlik. Neil, kes kindlustusmakseid maksavad, on võimalik ka töötuskindlustushüvitist saada, kui tekib olukord, et töö mingil põhjusel lõpeb või ettevõttega midagi juhtub. Aitäh!

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Külliki Kübarsepp, palun!

11:58 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea aseesimees! Hea ettekandja! Ma arvan, et kindlasti peavad kõik erakonnad mõtlema just väikeettevõtluse arendajatele ja edendajatele. Nii meie naaberriikides kui ka lähiringkonnas on majanduslikult keerulisi olukordi ja riik peab olema valmis neid ettevõtjaid aitama. Mul on mure teie menetlusotsuse protokollimise pärast. Kuuldavasti ei olnud see otsus päris üksmeelne. Kas te täpsustaksite menetlusotsust: kes oli poolt ja kes vastu?

11:58 Aivar Kokk

Ma lugesin teile väga selgelt ette, et poolt oli 7 komisjoni liiget, vastuolijaid ega erapooletuid ei olnud.

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Andres Herkel, palun!

11:58 Andres Herkel

Aitäh, härra juhataja! Austatud komisjoni esimees! Kõigepealt on mul hea meel, et komisjon on jõudsalt arenenud, võrreldes eelmise aasta lõpuga, kui analoogiline algatus otsustati tagasi lükata.

Põhiettekanaja ütles, et detsembriks pidi valitsusel sellel teemal valmima miski analüüs, mida me näinud ei ole. Vahepeal tuli õiguskantsler oma seisukohtadega Riigikogu ette ja Riigikogu toetas teda. Nüüd on kõlanud, et valitsus omakorda analüüsib õiguskantsleri seisukohta. Kas teil on mingitki aimu, kus need analüüsid valmivad, millal need komisjoni jõuavad ja millal me üldse selle probleemi saame ära lahendada?

11:58 Aivar Kokk

Aitäh, küsija! Sellele küsimusele ei ole väga lihtne vastata. Me peame tunnistama, et eelnõu, mille Vabaerakond eelmisel aastal esitas, ja see eelnõu, mis esitati sel aastal, üks ühele ei kattu. Seal on väga palju erinevusi, just põhimõttelisi erinevusi. Komisjon on seisukohal, et kui on makstud töötuskindlustusmaksid ja mingil põhjusel ei töötata, siis peab olema võimalik saada töötuskindlustushüvitist. Õiguskantsler on oma ettepanekus esitanud väga üheselt hoopis teise arvamuse: kui keegi töötab töölepingu alusel ja on kuskil juhatuse liige ning see töötamine töölepingu alusel millegipärast lõpeb, siis tekib küsimus, kas ta töötuskindlustust saab võib mitte. Meie vaatame komisjonis seda laiemalt. Meie arvates on ükskõik, millise töövõtuvormi alusel inimene töötab. Kui ettevõtte läheb näiteks pankrotti, siis on inimene juhatuse liige nii kaua, kuni see pankrot ükskord lõpeb. Valitsus analüüsis selle probleemi ühte poolt, õiguskantsleri ettepanek käsitleb teist poolt. Kolmas pool on see, et me tahaksime näha seda lahendust palju laiemalt, nii et kõik ettevõtlusvormid oleksid kaitstud. Kas me selle seaduse enne jaanipäeva suudame vastu võtta, seda ei saa ma lubada, sest kõik osapooled peaksid saama laua taha, ja meie komisjonis on kombeks, et me kuulame kõik osapooled ära. Aga ma usun küll, et enne 2017. aastat see seadus vastu võetakse ja järgmisest aastast hakkab see kehtima.

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Jüri Adams, palun!

11:58 Jüri Adams

Lugupeetud ettekandja! Pean esitama täpsustava küsimuse. Nimetasite inimest, kes töötab töölepingu alusel. Viimasel ajal on siin tekkinud segadust. Osa inimesi mõtleb seda väljendit kasutades, et tegemist on inimesega, kes on sõlminud mingisuguse lepingu, mille alusel ta töötab. Teine osa inimesi võtab seda kitsalt, juriidilisemalt, arvates, et tegemist on just niisuguse suhteliselt väikesearvulise lepingutüübiga, mida on kirjeldatud seaduses, mille nimi on töölepingu seadus. Kui teie seda väljendit kasutasite, siis kummas tähenduses? Või oli teil mingisugune kolmas tähendus? Juriidiliselt on need paraku päris erinevad asjad.

11:58 Aivar Kokk

Ma peaksin ütlema, et kasutasin nii esimeses kui ka teises tähenduses. Ma pidasin silmas kõiki, kes ei ole juhatuse või nõukogu liikmed, teevad ükskõik millises teises vormis tööd ja maksavad maksid. Ülejäänud puhkudel on praegu töötuskindlustuse võimalus olemas, kuid juhatuse ja nõukogu liikmetel seda kahjuks ei ole. Me tahaksime näha, et olgu see sihtasutus, aktsiaselts, osaühing, avalik-õiguslik juriidiline isik või mittetulundusühing, kui selle juht saab palka, siis võiks tal olla võimalus maksta selle pealt töötuskindlustusmaksid, ja kui ta neid maksab, siis peaks tal olema võimalik, juhul kui peaks midagi juhtuma, saada töötuskindlustushüvitist.

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Hea ettekandja, ma tänan teid! Rohkem küsimusi ei ole. Kas soovitakse fraktsioonide nimel läbirääkimisi pidada? Läbirääkimisi pidada ei soovita. Juhtivkomisjoni seisukoht on, et esimene lugemine tuleks lõpetada. Määrان eelnõu 172 muudatusettepanekute esitamise tähtajaks k.a 26. aprilli kell 17.15. Esimene lugemine on lõpetatud ja esimese päevakorrapunkti käsitlemine samuti.

2. 10:38 Riigikogu otsuse "Eesti Panga reservkapitali suurendamine" eelnõu (183 OE) teine lugemine

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Liigume teise päevakorrapunkti juurde. Algab rahanduskomisjoni esitatud Riigikogu otsuse "Eesti Panga reservkapitali suurendamine" eelnõu 183 teine lugemine. Palun ettekandeks Riigikogu kõnetooli rahanduskomisjoni esimehe Remo Holsmeri!

11:58 Remo Holsmer

Head kolleegid! Lugupeetud Riigikogu aseesimees! Rahanduskomisjon algatas 17. veebruaril s.a otsuse eelnõu, mille eesmärk on võimaldada Eesti Pangal jätkata reservkapitali suurendamist 200 miljoni euro võrra, kokku 300 miljoni euron. Eelnõu esimene lugemine toimus 8. märtsil ja muudatusettepanekuid tähtajaks, 22. märtsiks kella 17.15-ks, Riigikogust ei laekunud. Rahanduskomisjon arutas eelnõu 4. aprilli istungil ja otsustas konsensuslikult teha ettepaneku panna eelnõu pärast teist lugemist lõpphääletusele. Võrreldes esimese lugemise tekstiga oleme teinud keelelisi ja tehnilisi täpsustusi. Otsuse vastuvõtmiseks on vajalik poolthääletenamus. Kutsun häid kolleege üles eelnõu toetama! Tänan tähelepanu eest!

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Head ametikaaslased, kas teil on ettekandjale küsimusi? Küsimusi ei ole. Ma tänan ettekandjat! Kas soovitakse läbirääkimisi pidada? Läbirääkimisi pidada ei soovita. Eelnõu 183 kohta muudatusettepanekuid laekunud ei ole. Juhtivkomisjoni seisukoht on, et teisel lugemisel tuleb eelnõu panna lõpphääletusele.

Head ametikaaslased, panen lõpphääletusele eelnõu 183. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt 68 Riigikogu liiget ja vastu 6, erapooletuks ei jäänud keegi. Rahanduskomisjoni esitatud Riigikogu otsuse "Eesti Panga reservkapitali suurendamine" eelnõu 183 on otsusena vastu võetud. Teise päevakorrapunkti käsitlemine on lõpetatud.

3. 10:41 Kaugkütteseaduse ja korteriomandi- ja korteriühistuseaduse muutmise seaduse eelnõu (176 SE) esimene lugemine

11:58 Aseesimees Jüri Ratas

Liigume kolmanda päevakorrapunkti juurde. Algab Eesti Keskerakonna fraktsiooni algatatud kaugkütteseaduse ja korteriomandi- ja korteriühistuseaduse muutmise seaduse eelnõu 176 esimene lugemine. Palun ettekandeks Riigikogu kõnetooli Riigikogu liikme Olga Ivanova!

11:58 Olga Ivanova

Austatud juhataja! Lugupeetud kolleegid! Kõnealuse eelnõu väljatöötamise tingis vajadus täpsustada kortermajades soojusvarustuse katkestamisega kaasnevaid probleeme. See, et osa korteriomandi omanikke või valdajaid ei kanna kaasomandi majandamisest tulenevaid kulusi, on tekitanud olukorra, kus oma kohustusi nõuetekohaselt täitnud isikud on sattunud ebasoodsasse olukorda isikute tõttu, kes ei suuda või ei soovi oma kohustusi täita.

Probleem sai alguse viimase majanduskriisi ajal, kui sagesid juhtumid, et mõne võlgniku tõttu katkestas soojusettevõtte kogu elamu soojusvarustuse tulenevalt põhimõttest, mille kohaselt vastutavad soojuse müügilepingu rikkumise eest korteriomaniik ühiselt. Tollane kaugkütteseaduse regulatsioon lubas soojusvarustuse katkestada seitsmepäevase etteteatamisega. 2010. aasta 3. juunil võeti vastu kaugkütteseaduse ja sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus, mis kehtestas, et eluruumi kütmiseks vajaliku soojusvarustuse võib ajavahemikus 1. oktoobrist kuni 30. aprillini katkestada üksnes pärast seda, kui soojusettevõtja saadetud võlateatise saamisest on möödunud 90 päeva ja tarbija ei ole soojusvarustuse katkestamise aluseks olnud asjaolu selle aja jooksul kõrvaldanud.

Paraku ei ole seadusmuudatus oma eesmärgi täitnud. Nii on ka sellel aastal tekkinud Kohtla-Järvel olukord, kus kütteenergia tarnijad on jätnud külma kätte inimesed, kes on kütte eest korralikult maksnud. Elamus oli nimelt võlgnikke, kes ei olnud oma kohustusi täitnud. Samas ei soovi kohusetundlikud arvete maksjad oma kodu hüljata ega asuda elama sotsiaalmajja. Lisaks kardavad korteriomaniik seda, et küttesta majad muutuvad ajapikku elamiskõlbmatuks. Näiteks on Kohtla-Järvel Vahtra 23 asuvas kortermajas juba lõhkenud torud ja radiaatorid ning samuti on jäätunud vesi püstikutes. Nüüdseks on selles majas ainult üks inimene, kes elab seal ilma kütte, elektri ja veeta. Ta on ainuke sealne elanik, kes ei soovi oma korterit maha jätta, kusjuures tema ei ole olnud võlgnik. Tegemist ei ole ainult Kohtla-Järve probleemiga, selliseid probleeme leiab kõikjal üle Eesti. Eelnõu eesmärk on tagada, et soojusvarustuse katkestamisega ei seataks ohtu nende korteriomaniike omandit,

kes on õigel ajal oma arveid tasunud ning kõik kohustused soojusettevõtja ees täitnud. Eelnõuga muudetakse kaugkütteseaduse § 17 lõiget 4¹, mis reguleerib soojusettevõtte õigust katkestada eluruumi kütmiseks vajalik soojusvarustus ajavahemikus 1. oktoobrist kuni 30. aprillini. Eelnõuga lisatakse sellesse lõikesse lause, mille kohaselt ei tohi soojusettevõtte soojusvarustuse katkestamisega halvendada korteriomandite seisukorda.

Samuti muudetakse korteriomandi- ja korteriühistuseaduse § 79, millega täiendati kaugkütteseaduse § 10 lõikega 1¹ ning sätestati, et korteriomanditeks jagatud kinnisomandi puhul on liitujaks korteriühistu ning korteriomaniik võib olla liitujaks ainult juhul, kui on võimalik tema tarbijapalgaldist ühendada võrguga käesoleva seaduse nõuetele vastava liitumispunkti kaudu. Eelnõu sätestab, et korteriomanditeks jagatud kinnisomandi puhul on liituja korteriühistu või korteriomaniik. Samuti on eelnõuga muudetud korteriomandi- ja korteriühistuseaduse § 79 jõustumise aega, mis on toodud juba järgmise aasta 1. jaanuarile.

Seaduse rakendamine kaitseb oma kohustusi korrektselt täitvaid korteriomaniike, et soojusettevõtte ei kahjustaks oma tegevusega nende korteriomandite seisukorda. Eelnõu seadusena vastuvõtmine ei too kaasa riigieelarvelisi lisakulutusi.

Vabariigi Valitsus on oma arvamuses leidnud, et eelnõus käsitletud probleemi ei saa lahendada kaugkütteseaduse muutmisega, ning lahendusena näeb valitsus keskendumist võlgnevuste likvideerimise võimekusele. Vägisi jääb mulje, et majandus- ja taristuminister ei ole tutvunud olukorraga väljaspool Tallinna. Võlgnevuse likvideerimine eeldab ka kokkulepet võlgnikuga, praegusel juhul korteriomaniikuga, või sundtäitmist kohtu kaudu, st võlgniku vara sundmüüki. Võlgnik võib aga olla ammu Eestist lahkunud, et leida tööd näiteks Soomes, see välistab kokkuleppe. Sundmüügi teeb võimatuks korterite madal hind, näiteks väiksemates kohalikes omavalitsustes ei kata see enamasti isegi võlga. Sellises olukorras jätab kehtiv seadus kogu vastutuse kortermaja elanikele, samas kui soojusettevõttel mingisugust muret ei ole, tema saab oma raha ikka kätte. Kaugkütteseaduse § 17 lõike 4¹ uus sõnastus põhjustab valitsuse arvamuse väitel kaugküttehinna ebaproportsionaalset ja põhjendamatu tõusu, sest soojusettevõtte peab muudatuse jõustumise korral hakkama soojuse müügilepingute sõlmimisel hindama iga liituja krediidiriski ning katma võlgnevustega seotud kulud kaugküttehinna abil. Kaugküttehind kajastab aga kogu võrgupiirkonnale tehtavaid kulusid ning ühe tarbija põhjustatud lisakulu kajastub ka teiste tarbijate kaugküttehinnas. Seda tulekski aga võtta nagu kindlustust, sest ükski korteriomaniik ei saa olla tegelikult kindel, et just tema naabriks ei tule inimene, kes jätab arved maksmata. Selle eelnõu punktiga jagatakse riski kaasomaniike ja soojusettevõtte vahel. Valitsuse arvamuses on kirjas, et kohalikud omavalitsused on kohustatud maksma vähekindlustatud isikutele toimetulekutoetust, mille arvutamisel ja väljamaksmisel võetakse arvesse ka küttekulusid, ning see peaks probleemi üldjoontes lahendama. Samas on järgmises lauses tunnistatud, et näiteks Kohtla-Järve Linnavalitsusest on kõik toimetulekutoetust taotlenud isikud ka abi saanud. Seega tunnistab valitsus, et omavalitsus ei saa omalt poolt probleemi lahendamiseks midagi rohkem teha. Vastuseta jääb küsimus, kuidas peaksid sellises olukorras käituma külma kätte jäetud inimesed. Sellepärast palun teil seda eelnõu toetada! Aitäh!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Austatud ettekandja, teile on küsimusi. Siim Kiisler, palun!

11:58 Siim Kiisler

Aitäh! Austatud ettekandja! Te lisate siia lause, et soojusvarustuse katkestamisega ei tohi halvendada korteriomandite seisukorda. Kuidas te seda sisustate? Kuidas on võimalik, et näiteks 1. jaanuaril lülitatakse soojusvarustus välja, aga korteriomandite seisukord ei halvene? Kas selline asi on teie arust üldse võimalik või peate te sisuliselt silmas, et ei tohigi kütet välja lülitada?

11:58 Olga Ivanova

Sisuliselt, jah, te vastasite ise oma küsimusele. Meie eesmärk on, et ükski korterelamu, kus elavad pered ka väikeste lastega, ei jääks ilma küttest kütteperioodil, kui väljas on 20 külmakraadi, nagu juhtus seekord Kohtla-Järvel.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aivar Kokk, palun!

11:58 Aivar Kokk

Hea juhataja! Hea ettekandja! Kas te oskate öelda, kes peaks ettevõttele kinni maksma selle kulu, kui keegi korteriühistus ei kavatsegi kütte eest maksta, aga teie ütlete, et kütet ei tohi üldse välja lülitada, ja see lähebki elu lõpuni nii? Miks peaks keegi siis üldse kütte eest maksma hakkama? Ma arvan, et siis maksaksid ainult rumalad inimesed. Kütet välja ei lülitata, maksma ei pea, 90 päeva möödub, ikka ei pea maksma, aasta möödub, ikka ei pea maksma. Kes ettevõttele need kulud kinni maksab? Kas te oskate seda öelda?

11:58 Olga Ivanova

Kinni maksab talle need kulud seesama võlgnik, kes sõlmib otselepingu soojusettevõttega. Soojusettevõtte saab samamoodi kohtuotsuse alusel kas sundvõõrandada võlgniku korteri või tegeleb ise otse korteriomaniikuga, mitte korteriühistuga.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Siim Kiisler, palun!

11:58 Siim Kiisler

Aitäh! Jätkan teie vastuse põhjal, mille te andsite minu küsimusele. Kui te olete silmas pidanud seda, et soojusvarustust ei saagi katkestada, miks te siis ausalt niimoodi siia ei kirjutanud? Miks te ajate udu mingist korteriomandite seisukorra halvenemisest? Kirjutanud siis otse sisse oma eelnõusse, et ei saagi välja lülitada, et te tahate kehtestada niisuguse mõnusa kommunismielemendi ja kogu lugu!

11:58 Olga Ivanova

Võib-olla te ei ole aru saanud seletuskirjast või selle seletuse sisust. Meie ettepanek on, et korteriühistule jääks võimalus valida, kas soojusettevõtte kliendiks jääb korteriühistu tervikuna ehk terve maja või korteriomaniik eraldi, kellega siis sõlmitakse otseleping.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aivar Kokk, palun!

11:58 Aivar Kokk

Aitäh, hea juhataja! Hea ettekandja! Kas te olete ka analüüsinud, mis võiks juhtuda olukorras, kus paljud elanikud jätavad kütte eest maksmata ja selle tagajärjel läheb soojusettevõtte pankrotti? Siis võib juhtuda, et mitte ainult ühes majas, vaid kogu piirkonnas soojusmajandus enam ei toimi, kõik majad ja korterid on külmad ning torustikud jäätuvad ja selle tõttu lõhkevad. Kas te ei näe ikkagi ohtu, et kui me anname võimaluse mitte maksta, nii et see raha saadakse kätte võib-olla alles 20 aasta pärast, kui kohtuveskid on jahvatamise lõpetanud, siis võib tekkida palju hullemaid olukordi? Mina olen töötanud ühes omavalitsuses ja tean oma kogemustest väga hästi, kuidas see probleem sai lõpuks lahendatud. Aga korteriühistud ongi loodud ikkagi sellepärast, et majas oleks terviklik juhtimine. Kui naaber naabriga räägib, siis on tunduvalt lihtsam olukorda lahendada, kui siis, kui keegi kuskilt kaugemalt tuleb selle probleemiga tegelema.

11:58 Olga Ivanova

Aitäh! Kui teil on hea ettepanek, kuidas olukorda lahendada, siis ma loodan, et te jagate seda ettevõtlusminister Liisa Oviiriga, kelle ministeeriumi juurde on loodud komisjon, kes analüüsib kaugkütteseadust ja peab tegema valitsusele ettepanekuid, kuidas vältida selliseid olukordi, nagu oli talvel Kohtla-Järvel. Me räägime soojusettevõtte pankrotist, aga millegipärast ei räägi me korteriühistu pankrotist. Miks? Nagu te teate, 1. jaanuaril 2018. aastal jõustub uus korteriomandi- ja korteriühistuseadus, mis ütleb, et ühe korteriühistu liikmeteks võib olla mitu maja. Oletame, et korteriühistu liikmeteks on neli kortermaja, ühes neis tekib teatud hulk võlgnikke ja teiste inimeste arvel ei ole võimalik nende võlgu tasuda. Kui see korteriühistu läheb pankrotti, mis siis saab? Kes maksab neid võlgu, kuidas inimesed nendes kortermajades edasi elavad? See on üks asi. Teine asi on see, et me

räägime otselepingute võimalusest. Korterühistutele jääks siis võimalus valida ja ka inimestel oleks võimalus sõlmida otseleping soojusettevõttega. Ma usun, et te saate aru, et soojusettevõttel on korteriühistust tunduvalt rohkem võimalusi võlgu kätte saada kas kohtuotsuse abil või näiteks inkassofirma kaudu. Soojusettevõtte on ju tunduvalt jõukam kui korteriühistu, mis on MTÜ ehk mittetulundusühing. Praegu on kõik kohustused lükatud lihtsalt korteriühistu õlgade peale. Soojusettevõttel – ma muidugi mõistan ka neid – on loomulikult lihtsam esitada korteriühistule, kus on näiteks 120 korterit, ainult üks arve, aga mitte 120 arvet. Sellest sõltub ettevõtte kasum, siin on mängus nende lobitöö, see on arusaadav.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Valeri Korb, palun!

11:58 Valeri Korb

Aitäh! Lugupeetud kolleeg! Kas majanduskomisjonis oli jutuks ka valitsuse arvamus selle teema kohta?

11:58 Olga Ivanova

Jah, ministeeriumi esindaja oli kohal ja sellest räägiti. Iseenesest on see ka meie suur saavutus, et juba on moodustatud komisjon. Tahaksime teada, kui kaugele on see oma tööga jõudnud ja kas komisjon on üldse kokku saanud, et arutada kaugkütteseadust ja pakkuda valitsusele mingisuguseid ettepanekuid. Ka õiguskantsleri arvamus oli, et see seadus ei tööta, kui võib juhtuda, et inimesed jäetakse talvel külma kätte.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Austatud ettekandja, teile rohkem küsimusi ei ole. Palun ettekandeks kõnepulti majanduskomisjoni liikme Kalle Pallingu!

11:58 Kalle Palling

Austatud eesistuja! Head kolleegid! Annan väikese ülevaate, kuidas kulges arutelu kaugkütteseaduse ja korteriomandi- ja korteriühistuseaduse muutmise seaduse eelnõu 176 esimesele lugemisele saatmise eel Riigikogu majanduskomisjonis.

Eelnõu algataja esindaja, Riigikogu liige Olga Ivanova tutvustas eelnõu sisu ja vastas küsimustele. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna ekspert Rein Vaks andis lisaselgitusi valitsuse seisukohtade kohta. Eelnõu väljatöötamise tingis vajadus täpsustada kortermajades soojusvarustuse katkestamisega kaasnevaid probleeme. See, et osa korteriomandi omanikke või valdajaid ei kanna kaasomandi majandamisest tulenevaid kulusi, on paljudes korterelamutes tekitanud olukorra, kus oma kohustusi nõuetekohaselt täitnud isikud on sattunud ebasproportsionaalselt ebasoodsasse olukorda isikute tõttu, kes oma kohustusi ei suuda või ei soovi täita.

Eelnõu eesmärk on tagada, et soojusvarustuse katkestamisega ei seataks ohtu nende korteriomanike omandit, kes on oma arved maksnud õigel ajal ning kõik kohustused soojusettevõtte ees täitnud.

Eelnõuga muudetakse kaugkütteseaduse § 17 lõiget 4¹, mis reguleerib soojusettevõtte õigust katkestada eluruumi kütmiseks vajalik soojusvarustus ajavahemikus 1. oktoobrist kuni 30. aprillini.

Eelnõuga lisatakse sellesse lõikesse lause, mille kohaselt ei tohi soojusettevõtte soojusvarustuse katkestamisega halvendada korteriomandite seisukorda. Samuti muudetakse korteriomandi- ja korteriühistuseaduse § 79, millega täiendati kaugkütteseaduse § 10 lõikega 1¹ ning sätestati, et korteriomandiks jagatud kinnisomandi puhul on liitujaks korteriühistu ning korteriomaniik võib olla liitujaks juhul, kui on võimalik tema tarbijapalgaldis ühendada võrguga kaugkütteseaduse nõuetele vastava liitumispunkti kaudu. Eelnõu sätestab, et korteriomanditeks jaotatud kinnisomandi puhul on liitujaks korteriühistu või korteriomaniik. Samuti on eelnõuga muudetud korteriomandi- ja korteriühistuseaduse § 79 jõustumise aega, mis on toodud 2017. aasta 1. jaanuarile.

Teen arutelust kokkuvõtte. Arutelul avaldati kahtlust, kas selle eelnõuga saab sotsiaalvaldkonda kuuluvaid probleeme lahendada. Tekkis küsimus, kas soojusettevõtte peaks ikkagi pakkuma tasuta teenust, kui on ka pahatahtlikke korteriomanikke, kes põhimõtteliselt ei soovi arveid maksta. Eelnõu algataja esindaja leidis, et soojusettevõttel on siiski paremad võimalused võlgu sisse nõuda, võrreldes

korteriühistuga, mis on mittetulundusühing. Kohtusse pöördumine ja inkassoteenused on ju kulukad. Samuti ei saa korteriühistu lülitada kütet välja ühes korteris, sest ta pole teenusepakkuja ega ka lepingu osapool. Komisjoni enamus leidis aga, et väikestelt ettevõtetelt sellist asja nõuda ei saa. Kuna tegemist on laiemaga probleemiga, tuleks seda elamumajanduse raames ka süsteemsemalt lahendada.

Väljendati arvamust, et selliste teenuste tagamisega peab tegelema kohalik omavalitsus. Kui teenuse pakkumisega tekib probleem, siis peaks kohalik omavalitsus võlglaste jaoks lahendusi otsima. Eelnõu algataja esindaja arvas, et alati ei saa kohalikule omavalitsusele selliseid kohustusi panna. Komisjon nõustus, et probleemiga tuleb laiemalt tegeleda ning vajaduse korral kaasata ka riik. Samas toodi välja, et kohalikult omavalitsuselt on võimalik toimetulekutoetust paluda, kui küttearve maksmine käib üle jõu, ning kohalikud omavalitsused on alati toetust andnud. Ka sotsiaalküsimuste lahendamine on kohaliku omavalitsuse ülesanne.

Komisjoni enamus leidis, et sellised seadusmuudatused annaksid inimestele valesignaali, just kui oleks lubatud arveid mitte maksta, sest enam ei tohiks soojusettevõtte soojusvarustuse katkestamisega korteriomandite seisukorda halvendada. Sisuliselt tähendaks see, et kütet ei või kütteperioodil üldse välja lülitada. Samuti, kui näiteks Tallinna Küte suudab korteriühistute ja -omanikega sõlmida võlgade tasumise kokkuleppeid, mille tõttu ei lülitata kogu ühistul kütet välja, siis seaduse muutmine VKG Soojuse tõttu ei ole proportsionaalne.

Kuna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi juures on loodud ka töögrupp, palus komisjon nende tegevuse ja ajakava kohta selgitusi. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindaja selgitas, et töö käib, kuid konkreetsed ajaraamid pole kindlad ja lõplikke lahendusi veel pole. Komisjon palus seoses varsti algava kaugkütteseaduse muutmisega valitsusel mõelda soojusvarustuse katkestamisega kaasnevate probleemide lahendamisele.

Nüüd otsused. Majanduskomisjon otsustas teha ettepaneku saata eelnõu täiskogu päevakorda

5. aprilliks k.a, kuid järgmisel koosolekul otsustati lükata see edasi 12. aprillile ehk tänasele päevale.

Veel tehti ettepanek seaduseelnõu 176 esimesel lugemisel tagasi lükata, selle poolt oli 4 komisjoni liiget, vastu 2 ja erapooletuks ei jäänud keegi. Aitäh!

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Teile on küsimusi. Siret Kotka, palun!

11:58 Siret Kotka

Aitäh, hea juhataja! Hea ettekandja! Siin oli juttu eelkõige Kohtla-Järve olukorrast. Aga mina olen kuulnud, et Rakvere Linnavolikogus on arutlusel AS-i Rakvere Soojus, mis praegu kuulub linnale, müümine. Selle tagajärjel võib linnaelanikel tekkida täiendav maksukoormus. Probleem on aga selles, et enamik linnaelanikke pole sellest mõttest isegi mitte kuulnud. Mis on teie arvamus, kas linnavõim peaks teavitama linnaelanikke sellistest tähtsatest otsustest nagu näiteks AS-i Rakvere Soojus mahamüümine?

11:58 Kalle Palling

Kõigepealt palun ma väga, et te ei levitaks valearusaama, just kui omandivormi muutus tähendaks automaatselt maksukoormuse kasvu. Ma arvan, et Rakvere Soojus saab soojusenergia eest küsida tasu selles määras, mille määrab Konkurentsiamet. Seda mingisuguseks maksuks nimetada on ilmselge liialdus. Aga ma arvan, et see on iga omavalitsuse enda otsus, kuidas ta oma kodanikega suhtleb. Kui ikkagi on otsustatud mingi oluline osa linna varast müüa või anda tasuta kasutusse või pakkuda linna raha eest mingisugust teenust näiteks lasteaedade või koolide rahastamise arvel, siis ma arvan, et linnaelanikke sellest teavitada oleks täiesti loomulik. Seda võib teha kas kohalikus meedias (nt vallalehes või linnalehes) või mõnda muud vahendit kasutades. Eks te ise teate ju natuke paremini, kuidas Tallinnas nende asjadega on, millest te rahvast teavitata ja millest ei teavita. Ma arvan, et Rakvere saab siin lähtuda headest tavadest.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Olga Ivanova, palun!

11:58 Olga Ivanova

Aitäh, austatud juhataja! Austatud ettekandja! Teie sõnavõtust sain ma aru, et teie arvates kuulub see küsimus sotsiaalhoolekande valdkonda. Kas te ei leia, et meie sotsiaalhoolekandesüsteem on niigi koormatud kohustustega, mille täitmiseks Vabariigi Valitsus tõstab aktsiise ja makse? Miks te ei taha lahendada seda küsimust teistmoodi, mitte koormates riigieelarvet rahaliste lisakohustustega? Ma ikkagi rõhutan, et see küsimus puudutab korteriühistu ja soojusettevõtja juriidilisi suhteid või otselepinguid korteriomanikega.

11:58 Kalle Palling

Ma ei arva, et oleks kuidagiviisi põhjendatud nende kohustuste lükkamine korteriühistult ja kohalikult omavalitsuselt soojusettevõtte kaela. Soojusettevõtte toodab soojust, korteriühistu liikmed tarbivad seda soojust ja iga tarbitud teenuse eest tuleb maksta. Riigikogul ei ole õige anda signaali, et tarbitud soojuse eest maksta ei ole tarvis.

11:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Martin Repinski, palun!

11:59 Martin Repinski

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Austatud ettekandja! Oma kõnes te ütlesite, et kui seadust täiendatakse meie pakutud lausega, et soojusvarustuse katkestamisega ei tohi halvendada korteriomandite seisukorda, siis see tähendab sisuliselt, et kütteperioodil ei tohigi keskkütet välja lülitada. Kas te vastaksite küsimusele, kas see on praegu lubatud?

11:59 Kalle Palling

See oli tsitaat sellest teie enda koostatud eelnõust, see ei kajastanud arutelu sisu. Tõepoolest, praegu on ikkagi nii, et kui arveid ei maksta, siis on õigus soojusvarustus katkestada. Sellest see probleem ongi ju tekkinud. Minu arust on see täiesti arusaadav: kui ikkagi arveid ei maksta, siis teenuse pakkumist jätkata ei ole võimalik.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Olga Ivanova, palun!

11:59 Olga Ivanova

Aitäh! Austatud komisjoni ettekandja! Ma tahan ikkagi täpsustada. Kes on öelnud, et kütte eest ei pea maksma? Seda ei ole öeldud seletuskirjas ega selles seaduseelnõus. Küsimus on praegu selles, kas lubada korteriühistutel ja korteriomanikel valida, millist juriidilist vormi nad eelistavad soojusettevõttega suhtlemisel, kas nad teevad ühislepingu korteriühistu nimel või sõlmib igaüks eraldi otselepingu.

11:59 Kalle Palling

Kui mitme omavalitsuse probleem see tegelikult on? Kui me räägime sellest konkreetsest näitest, siis ma arvan, et see omavalitsus peakski tulema appi ja aitama neid probleeme lahendada. Kui valdav osa Eesti riigist – ma arvan, et 99% – saab hakkama selliselt, et korteriomanikud sõlmivad soojusvarustuse lepingud soojusettevõttega, suudavad arveid maksta ja saavad oma asjad selliselt aetud, siis ma arvan, et seadust mingi ühe konkreetse linna probleemide tõttu sellisel viisil muuta on ebaoproportsionaalne.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Martin Repinski, palun!

11:59 Martin Repinski

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Austatud ettekandja! Ma tahan jätkata oma eelmist küsimust. Tegelikult on juba praegu seadusesse kirjutatud, et kütet ei tohi kütteperioodil välja lülitada. See säte tekkis siis, kui mitu aastat tagasi oli samasugune probleem. Minu teada käis just Reinsalu Kohtla-Järvel, lubas selle probleemi lahendada ja lahendaski sellisel kujul, et seadust täiendati niimoodi, et kütteperioodil ei tohi

keskkütet välja lülitada. Aga soojuse tarnija leidis võimaluse: kütet ei lülitatud välja kütteperioodil, vaid lihtsalt siis, kui talv tuli, ei lülitatud seda sisse. Võib-olla on teil mingi lahendus, kuidas võiks teha nii, et ei saaks niimoodi käituda?

11:59 Kalle Palling

Kõige lihtsam lahendus on arved ära maksta.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Heljo Pikhof, palun!

11:59 Heljo Pikhof

Aitäh! Hea ettekandja! Alati ei ole võimalik sõlmida soojusettevõttega individuaalset lepingut. Ma toon näiteks maja, kus ma ise elan. Kuidas sa seda lepingut sõlmid, kui on viiekordne maja ja, ütleme, viis korterit maksab kütte eest ja teised ei maksa? Ega siis teistel ju kütet välja lülitada ei saa, aga torud jooksevad ülevalt alla ja mõõturit peal ei ole. Kuidas sa seda süsteemi ette kujutad? Ma kuulan seda juttu ega saa aru. Palun seleta!

11:59 Kalle Palling

Kui korteriühistu on lepingu osapooleks, siis on tema vastutav selle eest, et kohustused soojusettevõtte ees saaksid täidetud. See, kuidas korteriühistu sees raha kokku kogutakse, on juba korteriühistu enda vastutusel. Nii et kui viis korterit jätavad maksmata, küll siis korteriühistu käib nende korteriomaniikega kohut ja selgitab seal õiguse välja. Aga loogiliselt võttes ei ole ju võimalik, et kui kõikide korteriomandite baasil on loodud korteriühistu, siis õigused ja kohustused mõnele korteriomandile laienevad ja teisele ei laiene. Selleks korteriühistud ju ongi, et võtta ette ühiseid asju, sõlmides soojusvarustuse lepinguid, soojustades elamut jne. Ei ole võimalik, et mõni korteriomand jääks näiteks soojustamisprojektist välja. Minu teada ei ole võimalik selle projektiga üldse alustada, kui enamik korteriomaniikke sellega nõus ei ole. Jätame ikkagi mingid asjad korteriühistute vastutada ka ja ärme lükkame neid kohustusi inimeste pealt ära. Nagu ma ütlesin oma kõnes – see tuli ka komisjoni arutelul välja –, see annaks väga vale signaali kõikidele korteriühistuliikmetele. See tähendaks seda, et nad enam ei vastuta selle eest, kas arved on makstud või ei.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Andrei Novikov, palun!

11:59 Andrei Novikov

Aitäh, austatud juhataja! Austatud ettekandja! Selline olukord, nagu praegu on eeskätt Kohtla-Järvel tekkinud, ei ole kindlasti normaalne. Ma olen osaliselt teiega nõus, et sundida kedagi teenust tasuta osutama ei ole alati mõistlik. Kuid kas te näete mingit võimalust, kuidas neid inimesi aidata? Kui näete, siis milline see võimalus oleks?

11:59 Kalle Palling

Jah. See lahendus on kohaliku omavalitsuse kätes. Kui on tegemist sotsiaalse probleemiga, näiteks ei jätku inimesel elukorralduse muutuse tõttu raha, et oma küttearveid maksta, siis ma arvan, et ma ei eksi, kui ma ütlen, et kõik omavalitsused leiavad sellele probleemile lahenduse. Kui on tegemist pahatahtliku lähenemisega, siis ma arvan, et on vältimatu võtta ette kohtutee ja mõista see raha välja kohtus. Ka eelnõu algataja rääkis majanduskomisjonis, et on erinevaid stsenaariume. Osal juhtudel on tegemist reaalse sotsiaalse probleemiga, mille lahendus, ma arvan, on partnerlus kohaliku omavalitsusega. Aga kindlasti on ka juhtumeid, kus on tegemist pahatahtliku probleemiga. Sel juhul ei saa kohalik omavalitsus kindlasti lõpmatuseni seda pahatahtlikku isikut aidata, küll aga saab õiguse välja selgitada kohtus. Väita, et korteriühistu ei ole piisavalt võimekas, et võtta jalge alla kohtutee, on ka kindlasti vale.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Heimar Lenk, palun!

11:59 Heimar Lenk

Aitäh! Lugupeetud esineja! Mulle tundub, et te ei ole eriti kursis korteriühistute ülesehitusega ja selle süsteemiga. Korteriühistul ei ole mingisugust võimalust korteriomaniikki survestada. Aga ma tahtsin öelda, et te kaitsete praegu soojuse tootja huvisid, kes toodab soojust, mille eest tuleb maksta. Aga samal ajal kaitseb see meie seadusmuudatus ka nende korteriomaniike huve, kes on küll maksnud, aga teenust ei saa. Milline on Reformierakonna filosoofia selles suhtes, kui inimene maksab, aga teenust ei saa? Mida te selle kohta ütlete?

11:59 Kalle Palling

Ma ei ole kindel, et selline olukord kuskil realselt tekkinud on. Kindlasti tuleb selliseid olukordi väga konkreetselt just juhtumipõhiselt analüüsida. Aga ei saa olla kuidagiviisi võimalik, et me lükkame vastutuse korteriühistu pealt soojusettevõtte peale, juhtugu see Tallinnas, Valgas, Kohtla-Järvel või mõnes muus asulas. Kui ikkagi väga selgelt lähenetakse pahatahtlikult, majapidamises lihtsalt arveid ei maksta – ka korteriühistu on majapidamine –, siis tuleb selle majapidamise liikmetel midagi ette võtta, mitte delegeerida neid kohustusi kellelegi kolmandale. Soojusettevõtte ei ole süüdi selles, kui korteriühistus on kord käest ära.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Henn Põlluaas, palun!

11:59 Henn Põlluaas

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud sõnavõtja! Loomulikult on väga lihtne öelda, et omavalitsused peaksid kõik probleemid ära lahendama ja kõikidele hädalistele abikäe ulatama. Paraku on omavalitsuste vahendid väga täpselt paika pandud, on ära määratud, keda saab abistada ja keda mitte. Kui teie koalitsiooni esindajana leiate, et omavalitsused võiksid rohkem aidata, kas te toetate siis ettepanekut taastada omavalitsuste endine tulubaas, kust saaks seda hea samariitlase tegevust rahastada?

11:59 Kalle Palling

Kõigepealt, ma ei ole ju üheski oma vastuses ega ka oma kõnes sellist käitumist heaks kiitnud, vaid ma juhtisin tähelepanu sellele, et kui tegemist on tõesti probleemiga, mis on tingitud inimeste ajutisest raskusest või mõnevõrra kauem kestvast sotsiaalse olukorra halvenemisest, mille tõttu neil ei ole võimalik küttearveid maksta, siis on neil võimalus pöörduda kohaliku omavalitsuse poole. Mina ei ole kuulnud, et mõnes Eesti omavalitsuses oleks jäänud siis toetus eraldamata. Kui on aga tegemist pahatahtliku lähenemisega, siis on loomulikult hoopis teine olukord ja tuleb jalge alla võtta kohtutee. Rääkida siin omavalitsuste tulubaasi suurendamisest ja kõigest muust ning neid asju omavahel kokku siduda on hästi tore, aga see eelnõu kirjeldab ühe omavalitsuse konkreetset olukorda. Selles omavalitsuses on minu andmetel võimul see erakond, kes on selle eelnõu Riigikogule esitanud. Ma ei tea, kas omavalitsustegelastel siin saalis on tuua näiteid, et mõnes muus omavalitsuses on veel olukord selline, et ei ole võimalik omavalitsuse ja korteriühistu koostöös seda probleemi lahendada. Ma arvan, et me tegeleme siin konkreetse üksikjuhtumiga.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Erki Savisaar, palun!

11:59 Erki Savisaar

Aitäh, austatud juhataja! Lugupeetud ettekandja! Need näited, mis siin arutelu käigus on toodud, ei ole ju sellised, et suures kortermajas oleks üks korter võlgu jäänud. Vastupidi, tegemist on kortermajadega, kus sajast korteriomaniikust üks maksab ja ülejäänud korterid on tühjaks jäänud. Inimesed ei elagi enam seal, nad on läinud Soome Kalevipojaks või kusagile mujale. Aga üks korter ei suuda maksta suure kortermaja küttearvet. Millist lahendust pakute te sellistele majadele?

11:59 Kalle Palling

Mulle tundub, et siin on tegu mõnevõrra utreerimisega, nagu teil kombeks on. Ma arvan, et sellist olukorda, kus majas on sada korterit, aga ainult üks korter maksab kütte eest, reaalselt ei eksisteeri. Tõepoolest, nagu ma siin ütlesin, kaugkütteseadus tuleb valitsuse eelnõuna uuesti Riigikogu menetlusse. Väga paljudes kohtades, kus kaugküttepiirkonnal kui sellisel puudub perspektiiv, annab riik nüüd toetust, et korterelamutes mindaks üle lokaalküttele. Selles korteriühistus, kus minnakse üle lokaalküttele, jagatakse seda kulu reaalselt omavahel, on seal siis 100, 6 või 25 korterit. See kulu jagatakse kõikide korteriomandite vahel ja korteriühistu ise oma majapidamise sees jagab neid kulutusi, et keldris oleva katlamaja kulud saaksid kaetud. Kohtla-Järvest rääkides arvan, et sealne kaugküttepiirkond ei ole perspektiivitu. Pigem tuleb ikkagi leida selliseid lahendusi, mis arvestavad, et korteriomanikel on õiguspärane ootus, et kui nad maksavad arveid, siis neile soojusvarustus tagatakse, ja korteriühistud on piisavalt võimekad, tagamaks soojusvarustust olenemata sellest, et mõni korteriomanik ei maksa oma küttearveid, ega sellest, kas ta käitub nii sotsiaalsel põhjustel või on tegemist pahatahtliku lähenemisega. Viimasel juhul on väga selgelt võimalik jalge alla võtta kohtutee ja nõuda see raha kohtu kaudu välja.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Marika Tuus-Laul, palun!

11:59 Marika Tuus-Laul

Aitäh! Hea esineja! Ma arvan, et te võib-olla ikkagi päris täpselt ei kujuta praegu seda olukorda ette. Emad väikelapsega või vanurid on kommunaalmaksed tasunud, aga nad elavad ka suure külma ajal täiesti kütmata ruumides. Nende tervis on hädaohus, neil pole mingeid normaalseid tingimusi. Kumb on teie arvates prioriteetsem, kas see inimene, kes seal elab ja on tõesti oma arveid maksnud, või ettevõtte ärihuvid? Kuidas teie arvates saab korteriühistu esimees need kadunud inimesed Austraaliast või Soomest üles otsida? Kuidas ta seda teeks? Või saaks siin ikkagi riik abiks olla? Kuidas me leiaksime lahenduse?

11:59 Kalle Palling

Ma arvan, et riik saab kohaliku omavalitsuse kaudu väga konkreetselt abiks olla. Kui on tegemist sellise olukorraga, nagu te kirjeldasite, siis ei ole võimalik uskuda, et kohalik omavalitsus sellistele inimestele Tallinnas või Kohtla-Järvel pöörab lihtsalt selja ja laseb sellel olukorral jätkuda. Loomulikult, korteriühistu peab minema ja võtma jalge alla kohtutee, nõudma sellelt konkreetselt korteriomanikult nende kulude hüvitamise välja. Olgugi et ta on ajutiselt kas Austraalias, Soomes või kus iganes ükskõik millist tööd tegemas, tuleb see raha välja nõuda. Ei ole kuidagi võimalik, et me lükkame selle kohustuse kohaliku omavalitsuse ja korteriühistu pealt soojusettevõttele. Te ütlete ju ka oma eelnõus, et arve lõpuks maksmata ei jää, aga vastutus lükatakse kellelegi kolmandale. Ma arvan, et see lähenemine ei ole õige ja see annab väga vale signaali, nagu arveid ei olekski enam vaja maksta. Nende väidete kohta, mis te esitasite, nagu meie siin kõnetoolis ei saaks aru, kuidas maailmas asjad käivad või milline mõnes kohalikus omavalitsuses olukord on, ütlen ma, et me kõik oleme pärit suuremast või väiksemast kohalikust omavalitsusest ja saame väga hästi asjadest aru, hoolimata teie arusaamast, et rallipaar Tuus-Lenk on ainukesed, kes siin Riigikogus aru saavad, kuidas asjad käivad.

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Heimar Lenk, palun!

11:59 Heimar Lenk

Aitäh! Lugupeetud ettekandja! Tehke, mis tahate, aga teie vist küll asjast aru ei saa. Mul on küll selline tunne. Mis puutub siia korteriühistu? Eesti külades, kolhoosikeskustes, kus on kortermajad, ei ole tavaliselt mingisuguseid ühistuid. Väikelinnades on ainult teenusfirmad, kes maju teenindavad. Seal ei ole korteriühistuid. Mida te siin sogate, ausalt öeldes? Jutt ei ole korteriühistutest. See seadusparandus räägib nendest inimestest, kes korralikult maksavad kütte eest, aga teie ainult keerutate ühe ja sama asja ümber, ikka et kohalik omavalitsus ja ärasõitnud inimesed või need, kes pahatahtlikult ei taha

maksta. Te ei räägi asja sisust. Mulle tundub, et te pole asjast üldse aru saanud. Jutt on ju hoopiski sellest, et inimene maksab, aga teenust ei saa, kuid sellest pole te täna rääkinud. Ärge segage siia korteriühistuid, nemad ei pea selle asjaga tegelema.

11:59 Kalle Palling

Tundub, et te ise olete kogu aeg oma mõtetes "Meedia keskpunkti" ette valmistamas. Teie enda eelnõu räägib korteriühistutest, sellest, et korteriühistutel on võib-olla mõnevõrra keerulisem kohtusse pöörduda, kuna õigusabikulud on suured. See on teie enda eelnõu. Ma küll ei tea, kas teie allkiri sellel all on. Aga enne, kui te hakkate kedagi sildistama, et millestki ei ole aru saadud ega teata, kuidas elu käib, kuulake arutelu. See ei ole kaua kestnud, 15 minutit ainult ja kõik need faktid on siin maha öeldud. Mida te laimate ja valetate siin saalis?

11:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Valeri Korb, palun!

12:00 Valeri Korb

Aitäh! Hea kolleeg! Riik paneb kohalikule omavalitsusele nii suure koormuse, aga teiselt poolt võtab ta sealt raha ära. Kas te olete kunagi huvi pärast küsinud, kui suured on need reservfondid? Varsti tekib olukord, kus kohalikud omavalitsused peavad maksma elektri, kanalisatsiooni ja kõigi teiste asjade eest, mis on seotud inimese eluga. Aga te ütlesite, et majandusministeeriumis on loodud töögrupp. Kas teil on ülevaade, kes sinna kuuluvad?

12:00 Kalle Palling

Mul ei ole ülevaadet, kes sinna täpselt kuuluvad. Aga see, mida te kirjeldasite, vastab tegelikult hästi sellele, millest see tänane arutelu siin kantud on. Tõepoolest, kõiki kulusid ja kohustusi ei saa lükata kohaliku omavalitsuse kaela. Sellepärast ongi väga oluline mitte anda valet signaali, nagu kulude katmine võiks jääda kellegi teise ülesandeks. See ongi see, mida ma selle eelnõu esimese lugemise arutelu ülevaatega tahtsin öelda. Kui tõesti on tegemist sotsiaalse probleemiga, siis peab kohalik omavalitsus appi tulema ja aitama. Kui on tegemist pahatahtlikkusega, siis tuleb võtta jalge alla kohtutee ja luua see kohtupraktika. Ma arvan, et siis on tulevikus need probleemid lihtsamini lahendatavad. Kui kohalikud omavalitsused ei ole piisavalt võimekad, et selliste probleemidega tegelda, siis ongi see üks põhjusi, miks on vaja haldusreformi, mis on nüüd käivitatud. Omavalitsused peavad saama võimekamaks ja neil peab tekkima kompetentsus ja võimekus selliste probleemidega tegelda ning oma territooriumil elavaid Eesti Vabariigi kodanikke nendes küsimustes nõustada ja aidata. See ongi see põhjus, miks me seda reformi teeme. Aitäh, et te selle välja tõite! Te tabasite selle põhjuse tuuma, miks me ei saa eelnõu toetada.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kadri Simson, palun!

12:00 Kadri Simson

Aitäh! Ma tänan teid, Kalle Palling, et te Valeri Korbile vastates taastasite asjaliku tooni! Ei ole mõtet siin vastastikku teravusi pilduda. Aga ühe eelmise vastuse puhul jäi mulle kõrva, et te süüdistasite Kohtla-Järve Linnavalitsust selle eest, et inimesed on sellesse olukorda sattunud. Kui me vaatame elanike arvu, siis Kohtla-Järve on sellel sajandil kaotanud iga neljanda elaniku. See tähendab, et korteritel pole seal suurt turuväärtust. Linn on jäänud hätta, mida ei saa siit Tallinnast vaadates mõista, sest Harjumaal ja Tallinnas elanike arv kasvab. Kas te ei arva, et võib-olla ei ole vajagi muuta mitte kaugkütteseadust, vaid linnale on vaja riigi tuge? Seda pole senini olnud.

12:00 Kalle Palling

Ma ei saa väita, et seda tuge pole senini olnud. Aga ma tänan ka teid, et te tõite välja, et vastastikku teravuste pildumine ei vii diskussiooni edasi! Kindlasti ei tahtnud ma süüdistada Kohtla-Järve Linnavalitsust, vaid ma tõin välja, et teie erakond peaks ilmselt kõige paremini teadma, mis olukord seal päriselt on. Ilmselt vastab see osaliselt sellele, mida te kirjeldasite. Tõepoolest, mõned kortermajad on

jäänud suuremas osas tühjaks ja on vaja leida mingisugused lahendused. Aga lükata vastutus ainult soojusettevõtte kaela ei saa olla lahendus. See on see, mida selle eelnõuga tahetakse öelda, ja ma arvan, et see ei saa olla õige. Lahendus võib tulla kaugkütteseaduse eelnõuga, mida valitsus ette valmistab ja kus pannakse paika Euroopa raha jagamise aluspõhimõtted, millega osa kaugküttepiirkondi kuulutatakse perspektiivituks ja antakse nendes kohtades võimalus minna üle lokaalsele küttele. Võib-olla mõnes Kohtla-Järve linnaosas sobiks see lahendus. Aga ma ei keskenduks pelgalt ühe asumi probleemile, vaid probleemile kui sellisele. Näiteks on ka minu valimisringkonnas Raplamaal Kaarepere alevikus praegu kaugküttepiirkond ja kaugkütte hinna kujundamist reguleerib monopolidele hinnapiirangute kehtestamise seadus, mille tulemusena on kaugkütte hind viidud maksimumini. See ei ole ilmselgelt jätkusuutlik. Kortermajad on juba läinud seda teed, et nendesse pannakse lokaalkütteseadmeid, kuna kaugkütte hind on lihtsalt ületamas igasugust taluvuse piiri. Riik on valinud sellise lähenemise, et kõik omavalitsused peavad koostama kaugküttepiirkonna arengukava ja vaatama, kas sellel kaugküttepiirkonnal on mõtet, selleks et viit kortermaja soojusega varustada. Puusalt tulistades võib julgelt öelda, et sellised viie kortermaja ja mõne asutuse jaoks mõeldud kaugküttepiirkonnad ei ole jätkusuutlikud. Riik loob nende jaoks kaugkütteseaduses meetme. Selle meetme eelarve on 75 miljonit eurot ja selle tulemusena leitakse lahendus väga paljudes piirkondades, kus kaugkütte hind käib inimestele üle jõu.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Jaanus Karilaid, palun!

12:00 Jaanus Karilaid

Aitäh juhatajale! Hea ettekandja! Kõigepealt tuletan meelde, et monopolidele hinnapiirangute kehtestamise seaduse võttis vastu just teie võimuliit hoogtöö korras. Selle tõttu tõesti vee ja sooja hind tõusid. Nii linnade liit kui ka EMOL hoiatasid, et see seadus tegelikult ei teeni Eesti inimeste huve. Ma siiski ei soovita Heimar Lengi peale niimoodi ärritada, sest tema küsimus oli väga olemuslik ja maailmavaateline: kuidas ikkagi saab Eestis olla selline olukord, et teenuse eest küll makstakse, aga teenust ei saada? Lõpetuseks, kas te olete veendunud, et see eelnõu tegeleb ainult Kohtla-Järvega ja kuskil mujal niisuguseid probleeme ei ole?

12:00 Kalle Palling

Ma olen selles veendunud seetõttu, et kõik näited, mis toodi nii komisjoni istungil kui ka siin saalis, olid juhtumite kohta Kohtla-Järvel. See on tekitanud selle veendumuse. Ma pöördusin ka siinse saali poole, et inimesed, kes teavad omavalitsuste olukorda kuskil mujal, tooksid näiteks veel selliseid kohti, kus see on fundamentaalne probleem, ja kui seal on tegemist ajutise küsimusega – tõesti, inimesel ei ole mõnel hetkel raha, et oma küttearvete eest maksta –, siis ei ole sealne omavalitsus appi tulnud. Neid näiteid ei ole ma näinud. Seda arutasime me ka majanduskomisjonis. Ei ole mõtet arvata, et see oli väga lihtne ja kerge arutelu. Me liikusime selle eelnõu kontekstist hoopis kaugemale ja arutasime, kuidas ikkagi tagada normaalne kaugkütte hind ja see, et korteriühistutel oleks rohkem võimalik ka kohtus käia. Kõik need teemad käisid arutelust läbi, aga me jõudsime lahendusele, et see eelnõu käsitleb üksikjuhtumeid ja seda probleemi sellisel viisil lahendada ei ole mõistlik. Me ei tahtnud üldse alavääristada mõnda omavalitsust, kus need probleemid suuremal või vähemal määral olemas on. Tõepoolest, aitäh teile ka küsimuse eest! Nagu ma ütlesin ka oma kõnes, valitsus on loonud töögrupi, kes analüüsib seda olukorda. Ma ütlen veel kord, et valitsus esitab kaugkütteseaduse muutmise seaduse eelnõu, mis paneb aluse meetmele, mille abil on korterelamuid, mis kuuluvad kaugküttepiirkonda, mõnes kohas võimalik viia üle lokaalküttele. Mõnel pool on seda juba tehtud, võib-olla isegi mõnevõrra seadusvastaselt, aga see olukord ja üle mõistuse tõusnud kaugkütte hind on selle tinginud.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Terje Trei, palun!

12:00 Terje Trei

Ma tänan! Hea ettekandja! Ma ei tahaks, et siin saalis jääks kõlama väide, et teenuse eest on makstud, aga teenust ei saada. On ju teada, et soojuse eest makstakse siis, kui seda soojust on saadud. Kui nüüd

on olukord, et soojust ei anta, siis järelikult ei esitata ka arvet. Probleem on selles, et inimene on valmis maksma, aga talle soojust ei anta. Järelikult peab inimene mõtlema alternatiividele. Kui ta elab ainsana saja korteriga majas, siis tõenäoliselt on tal oma raha võimalik paigutada elektriküttesüsteemi. Kas need murelikud rahvasaadikud ei peaks inimesele selliseid soovitusi jagama?

12:00 Kalle Palling

Korterelamute soojusega varustamise puhul on ikkagi see olukord, et kui suur osa majast on ilma küttest, siis tekivad selles majas ka muud probleemid kui see, et mõned toad jäävad külmaks. See on muidugi probleem, aga eelnõu kontekstis räägime me sellest, kas on õige lükata see mure korteriühistu ja korteriomaniiku õlgadelt soojusettevõtte kanda. Ma arvan, et selle vastutuse delegeerimine soojusettevõttele ei ole lihtsalt proportsionaalne. See, et probleemid eksisteerivad, on ju reaalsus. Kadri Simson tõi siin kõige paremini välja, et korterid on kaotanud ja kaotamas oma turuväärtust, inimesed on nendest välja kolinud ja võib-olla alati polegi omanikku, kelle poole pöörduda. Tallinnas olete te alustanud munitsipaalkorterite programmi, võib-olla tuleks Kohtla-Järvel samamoodi mõningates piirkondades selliselt läheneda, mitte proovida lükata kulutusi soojusettevõtte kanda. Ma ei saa väita, et munitsipaalkorterid oleksid kuidagi saatanast, kui neid mõnes kohas päriselt vaja on. See, kas neid igal pool sellisel kujul vaja on, nagu presenteeritakse, on eraldi küsimus. Aga kui olukord on selline, nagu Erki Savisaar kirjeldas, et sada korterit on tühjad ja ainult ühes on elanik, siis miks Kohtla-Järve linn ei paku sellele inimesele võimalust elada munitsipaalkortoris, kas või ajutiselt, kuni probleem lahendatakse?

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Tarmo Tamm, palun!

12:00 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud ettekandja! Minu arvates on probleemi olemus hoopis kusagil mujal. Kui Eesti riigist on lahkunud üle 100 000 inimese ja prognoosi kohaselt lahkub neid siit veel, siis see, millest me täna räägime, on tegelikult selle kõige tagajärg. Kui majja jääb vähem inimesi, kes maksavad selle eest, mida nad on tarbinud, olgu selleks soojus, elekter või mis tahes, siis ülejäänud maja jääbki kasutusetu. Selle kinnisvara turuväärtus osutub väiksemaks kui need võlad, mis teenusepakujatele on tekitatud. Minu arvates on lahendus see, mida minu teada on Valgas ka juba tehtud, et inimesed pannakse elama ühte majja ja need vanad n-ö tondilossid lammutatakse maha. Aga seda ei ole võimalik teha ilma riigi abi ja meetmeteta. Siin on seadusandlik pool ja rahaline pool. Kindlasti peame me sinna välja jõudma. Muidu ei lahenda me seda probleemi. Inimesed on vaja ümber paigutada, sest ega need tondilossid ei saa jääda linnapilti igaveseks.

12:00 Kalle Palling

Hästi loogiline. Kui maja jääb enamjaolt tühjaks ja tegemist on sotsiaalse probleemiga, siis kohalik omavalitsus saabki panna need inimesed elama paremasse elukeskkonda. See võib olla munitsipaalkorter või mõni muu kortermaja, mida omavalitsus saab toetada sobiva sisseseadega. Riik aitab siin täpselt samamoodi. Sihtasutusel KredEx on olnud aastaid mitmeid meetmeid, selleks et korterelamuid saaks soojustada ja inimeste elukeskkond muutuks paremaks Saaremaal, Valgas, Kohtla-Järvel – kõikjal. Me näeme üle Eesti korterelamuid, kus korteriühistu on olnud piisavalt tugev, selleks et võtta ette elukeskkonna parandamise programm. Kui Tallinnas on teie erakonna eestvedamisel suudetud rajada munitsipaalkortereid, siis kindlasti on see võimalik ka mujal Eestis. Ka teised erakonnad seda mujal Eestis teevadki. Sotsiaalkorterid vähekindlustatud peredele on igas Eesti omavalitsuses olemas. See ongi omavalitsuse üks ülesannetest: märgata neid inimesi, kes on kas ajutiselt või pikemat aega olnud hädas ja vähekindlustatud. Tarmo, kas sa kuulad? Ma vastan sulle praegu.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Erki Savisaar, palun!

12:00 Erki Savisaar

Aitäh, austatud juhataja! Lugupeetud ettekandja! Ma usun, et Kohtla-Järve on kõik endast oleneva ilusasti ära teinud. Aga ma küsin hoopis muud. Kas teie arvates on praegune regulatsioon krooniliste võlglaste ohjeldamisel piisav või on seal midagi, mis vajaks parandamist? Ma pean silmas kas või seda, et kui korteriühistu on nõrk, siis võiks kohalik omavalitsus võtta ühistu rolli üle ja esindada seda korterelamut näiteks kohtus. Võib-olla saaks ka kohtumenetlust kiirendada või lahendada probleemi mingite teiste meetoditega, et ei peakski kohtusse minema. Kohtus käimine võtab lihtsalt tohutult kaua aega.

12:00 Kalle Palling

Ma ei oska öelda. See küll puudutab eelnõu sisu, aga me ei analüüsinud seda, kas see õiguslik keskkond on piisav või mitte. Konkreetset kaasust analüüsid arvan, et võiks alustada sellest – kasutan ära Heimar Lengi töökuulutust –, et teha selgeks, kas Kohtla-Järvel neis korterelamutes üldse korteriühistu eksisteerib. Kui seda ei eksisteeri, siis tuleks kohalikul omavalitsusel tõepoolest üles näidata initsiatiivi, luua sinna ühistu ja olla ise seal juures. See ongi omavalitsuse ülesanne minu arusaamist mööda. Kui omavalitsuse territooriumil vaevlevad inimesed probleemide küüsis, siis on omavalitsuse ülesanne proovida leida nendele probleemidele lahendusi. Minu teada teete te seda siin Tallinnas väga hästi. Ma saan muidugi ka aru, et siin on suurem hulk valijaid ja rohkem põhjust sellega tegeleda. Valeri Korb, teie hea fraktsioonikaaslane, tunneb Kohtla-Järve olukorda ju viimse detailini. Võib-olla annab ta täpse ülevaate, mida oleks kohalikul omavalitsusel võimalik teha, et seda olukorda seal mingil mõistlikul viisil lahendada. Kindlasti ei saa lahendus olla kohustuste lükkamine kellegi kolmanda kaela.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Teile rohkem küsimusi ei ole. Kas kolleegidel on soovi pidada läbirääkimisi? Martin Repinski, palun!

12:00 Martin Repinski

Austatud eesistuja! Lugupeetud kolleegid, tahtsin teid tänada selle sisulise arutelu eest! Oli hästi palju huvitavaid küsimusi. Osale nendest tahaksin ma vastata, kui te lubate. Aga enne seda tahan natuke selgitada, kuidas on tehniliselt võimalik seda probleemi lahendada. Näiteks esitas Heljo Pikhof väga huvitava küsimuse, kuidas see reaalselt välja näeks, kas peab siis igasse korterisse ehitama eraldi süsteemi, et oleks võimalik seda välja lülitada, ja kas see muidu ei ole võimalik. Ka ilma selleta on võimalik seda teha. Praegu käib see niimoodi, et küttefirma esitab arve korteriühistule, muidugi kui korteriühistu olemas on, kohati seda ei ole. Näiteks, kui me räägime sellest Kohtla-Järve majast aadressil Vahtra 23, kus sellel talvel tekkis kõige tõsisem probleem, siis seal korteriühistut ei ole. Aga ikkagi, arve esitatakse tervele majale ja siis see, kes tegeleb arvete esitamisega korteriomanikele, lihtsalt jagab selle ruutmeetrite järgi ära. Väga lihtne näide: kui arve on 10 000 eurot, majas on 1000 ruutmeetrit ja korteri suurus on näiteks 100 ruutmeetrit, siis peab järelikult maksma 1000 eurot, kuna 10 eurot tuleb maksta ühe ruutmeetri eest. See on selline lihtne süsteem, mis toimib hästi, aga muidugi ei tööta see juhul, kui osa korteriomanikke ei maksa. Ma ei näe mitte mingit probleemi selles, et soojuse tarnija võiks esitada samamoodi otsearve igaühele, kes on korteri omanik. Kindlasti tähendab see ettevõtjale lisakoormust ja lisariski, aga ei või öelda, et seetõttu kasvab hind, sest niikuinii on praegu korteriühistu võtnud riski ja niikuinii selle eest lõppkokkuvõttes maksab ju tarbija, see, kes teenust kasutab. Ma arvan, et kui praegune ettepanek oleks vastu võetud, siis hind lõppkokkuvõttes oleks vähemalt samaks jäänud. Näiteks on sellesamas majas, millest ma juba rääkisin ja mis asub aadressil Vahtra 23, keskküte välja lülitatud ja maja on lihtsalt tühi. Seal elab ainult üks perekond, ülejäänud korterid on täiesti tühjad, isegi aknad on kohati maha võetud jne. Kas on võimalik saada lisaaega?

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kolm minutit lisaaega.

12:00 Martin Repinski

Aitäh! See tähendab seda, et tekivad lisakulud just tarnijal, sest niikuinii peab ta soojust tootma. Jah, ta kulutab natuke vähem, kui kulutaks juhul, kui tarbija oleks see maja, aga torustikud on seal olemas ja

see kõik tähendab seda, et kaudsed kulud kasvavad kogu aeg. Niimoodi juhtus siis, kui Kohtla-Järvel lammutati maju ja kütte hind sellepärast mingil määral kasvas. Nii et tehniliselt on see täiesti võimalik. Kui me mingi seaduse vastu võtame, siis ei tohi kohe lähtuda sellest, et teenuse tarbija niikuinii maksma ei hakka.

Kahjuks on Aivar Kokk saalist lahkunud, aga ma loodan, et ta oma kabinetis kuuleb meid. Ma tahtsin vastata tema küsimusele. Mul on tunne, et tal on eelarvamus, et Eesti inimesed ei hakka maksma kütte eest, kui nad ei pea kartma, et nende korteris lülitatakse probleemi tekkimisel keskküte välja. Ma arvan, et nii see ei ole, pigem vastupidi. Kui oleksid sõlmitud otselepingud, siis lisanduks ju see asjaolu, et VKG Soojus on juriidilistes küsimustes palju tugevam kui väikesed vaesed korteriühistud. Nagu ma rääkisin, on Kohtla-Järvel ka maju, kus korteriühistud puuduvad. Kindlasti võiks esimeste probleemide tekkimisel VKG Soojus vabalt pöörduda kas inkassofirma või kohtu poole, väikestel korteriühistutel sellist võimalust ei ole. Ma tean seda, et Kohtla-Järve maja, mis asub aadressil Vahtra 23 – tulen jälle selle juurde –, on küttefirmale võlgu umbes 5000 eurot, aga seal on üks korter, mis võlgneb ühisusele 8000 eurot. Kui ma seal majas käisin, siis selle korteri omanik võttis parajasti oma korterilt metallukse eest, pani selle auto peale ja sõitis sellega minema. Ta ei ole huvitatud sellest, et seal midagi paremaks teha. Selliseid inimesi on palju ja korteriühistu ei saa nendega mitte midagi teha.

Me rääkisime natuke juba Kalle Pallinguga siin saalis, et praeguses seaduses on kirjas, et kütteperioodil ei tohi keskkütet välja lülitada. See säte ei tekkinud sinna lihtsalt niisama. Ma arvan, et teil oli pikk arutelu siin saalis, kui te seda arutasite ja siis otsustasite, et see on vajalik. Ei tohi lubada küttefirmal niimoodi käituda, peab leidma teisi võimalusi, kuidas võlgnikke mõjutada jne. Sisuliselt on juhtunud aga nii, et seadus ei tööta nii, nagu ta peab töötama, kuna tarnija ikka leidis võimaluse, kuidas sellest punktist mööda minna ja kuidas käituda nii, et tema ei peaks kannatama. Aga keskküte on ikkagi välja lülitatud. Järelikult, see lause, et soojusvarustuse katkestamine ei tohi halvendada korteriomandite seisukorda, lihtsalt täiendaks seda punkti, mis oli kunagi teil vastu võetud. See paneks lihtsalt selle seaduse töötama nii, nagu see oli teil mõeldud. Ma ei usu, et me peaksime selle vastu olema. Kindlasti peame mõtlema ka ettevõtjatele, peame mõtlema sellele, et Kohtla-Järvel elu ikkagi areneks. Ettevõtjad loovad ju hästi palju töökohti. Aga me peame mõtlema ka inimestele, nendele, kes on aastaid maksnud korralikult oma kommunaalarveid, aga nüüd on nad lihtsalt oma korteri kaotanud. Aitäh!

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Rohkem fraktsioonide esindajatel kõnesoove ei ole. Lõpetan läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 176 esimesel lugemisel tagasi lükata. Me läheme selle ettepaneku hääletamise juurde.

Head kolleegid, panen hääletusele juhtivkomisjoni ettepaneku eelnõu 176 esimesel lugemisel tagasi lükata. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Ettepaneku poolt hääletas 45 Riigikogu liiget, vastu oli 28 ja erapooletuks jäi 6. Juhtivkomisjoni ettepanek leidis toetust. Eelnõu 176 langeb esimesel lugemisel välja.

Head kolleegid, tänane päevakord on ammendatud. Istung on lõppenud.

Istungi lõpp kell 11.53.